

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवा, प्रशासन सेवा, (सा. प्र., लेखा र राजस्व) समूह, अधिकृतस्तर नवौ तह वा सो सरहको खुला,
अन्तर तह र आन्तरिक अन्तर सेवाको लिखित प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम र परीक्षा योजना

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:- यस पाठ्यक्रम योजनालाई तीन चरणमा विभाजन गरिएको छ।

परीक्षाको चरण	परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क
प्रथम चरण	लिखित परीक्षा (Written Examination)	२००
द्वितीय चरण	सक्षमता परीक्षण (Competency Test)	३०
तृतीय चरण	अन्तर्वार्ता (Interview)	३०

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा योजना (Written Examination Schedule)						
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	अङ्कभार	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन (सवै सेवा समूहको लागि)	१००	४०	सैद्धान्तिक-तर्कयुक्त र विश्लेषणात्मक (Theoretical-Critical Analysis)	१ प्रश्नx१५अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान (Problem Solving)	३ प्रश्नx२०अङ्क	
				मामिला विश्लेषण (Case Analysis)	१ प्रश्नx२५अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी (प्रत्येक सेवा/समूहको लागि छुट्टाछुट्टै)	१००	४०	सैद्धान्तिक-तर्कयुक्त र विश्लेषणात्मक (Theoretical-Critical Analysis)	१ प्रश्नx१५अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान (Problem Solving)	३ प्रश्नx२०अङ्क	
				मामिला विश्लेषण (Case Analysis)	१ प्रश्नx२५अङ्क	
द्वितीय चरण: सक्षमता परीक्षण (Competency Test)						
विषय		पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		समय (१ घण्टा)	
मामिला अध्ययन र प्रस्तुतिकरण		३०	मामिला तयारी र प्रस्तुतिकरण (Case Preparation and Presentation)	अंक विभाजन	४० मिनेट लिखित अभ्यास र प्रस्तुतिकरण तयारी	
				१५		
				१५	प्रस्तुतिकरण २० मिनेट प्रति उम्मेदवार	
तृतीय चरण: अन्तर्वार्ता (Interview)						
विषय			पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		
अन्तर्वार्ता (Interview)			३०	बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)		

दृष्टव्य

- माथि परीक्षा योजनामा उल्लिखित प्रथम चरणको लिखित परीक्षामा प्रथम पत्र: प्रशासन र व्यवस्थापन प्रशासन सेवा (सामान्य प्रशासन, लेखा र राजस्व) समूहको लागि पाठ्यक्रमको विषयवस्तु एउटै हुनेछ। तर द्वितीयपत्रको पाठ्यक्रम सम्बन्धित सेवा, समूह अनुरूप फरक फरक हुनेछ।

२. खुला र समावेशी तर्फको परीक्षा एउटै प्रश्नपत्रबाट परीक्षा सञ्चालन हुनेछ।
३. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी वा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
४. प्रथमपत्र प्रशासन र व्यवस्थापन विषयको लिखित परीक्षा माथि उल्लिखित सबै सेवाका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन हुनेछ। तर द्वितीयपत्र सम्बन्धित सेवा, समूह अनुरूप फरक फरक विषयको लिखित परीक्षा सेवा, समूह अनुरूप अलग अलग दिन हुनेछ।
५. प्रथमपत्र र द्वितीयपत्रको लिखित परीक्षा अलग अलग दिन हुनेछ।
६. परीक्षा हलमा मोबाइल फोन, स्मार्ट वाच, हेड फोन वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण, पुस्तक, नोटबुक, झोला लगायतका बस्तुहरू लैजान पाइने छैन।
७. लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ साथै परीक्षा योजनामा उल्लेख भए बमोजिमका सैद्धान्तिक तर्कयुक्त र विश्लेषणात्मक, समस्या समाधान र मामिला विश्लेषणका प्रश्नहरू पाठ्यक्रमको जुनसुकै एकाईबाट पनि सोध्न सकिनेछ।
८. प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक प्रश्नको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
९. यस पाठ्यक्रम अनुसारका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगावै संशोधन भई कायम रहेका विषयवस्तुलाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
१०. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ। साथै द्वितीय चरणको परीक्षामा सहभागी भएपछि मात्र तृतीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।
११. लिखित परीक्षा, सक्षमता परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कुल प्राप्ताङ्कको आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ।
१२. पाठ्यक्रम लागु हुने मिति: २०८१।०२।२८

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको प्रशासन सेवा, राजस्व समूह, अधिकृतस्तर नवौ तह वा सो सरहको खुला, अन्तर तह र
आन्तरिक अन्तर सेवाको लिखित प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र:- प्रशासन र व्यवस्थापन

१. राज्य र सरकार

- १.१. नेपालको वर्तमान संविधान, नेपालमा संवैधानिक विकास र त्यसको विश्लेषणात्मक समीक्षा
- १.२. राज्य शक्तिको बाँडफाँड, शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्तुलन: नेपालमा यसको अभ्यास
- १.३. सरकारको कार्यक्षेत्र र भूमिका
- १.४. संघीय प्रणाली र नेपालमा संघीय शासन व्यवस्था
- १.५. संघ, प्रदेश र स्थानीय तह: कार्यविस्तृतिकरण, भूमिका, जिम्मेवारी र कार्यहरू
- १.६. अन्तर सरकार सम्बन्ध (Inter-Governmental Relation- IGR)
- १.७. संघीय, प्रदेश र स्थानीय तहको व्यवस्थापिकाको संरचना र कार्यप्रणाली
- १.८. संसद, संसदीय समिति र संवैधानिक निकायहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध
- १.९. लोकतन्त्रका मूल्यहरू र नेपालमा यसको अवस्था
- १.१०. प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र निर्वाचन प्रणालीका प्रकार (Types of Electoral System)

२. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन (Public Administration & management)

- २.१. मानव पूँजी व्यवस्थापन (Human Capital Management)
- २.२. संगठनात्मक स्वरूप (Organizational Structure)
- २.३. कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू
- २.४. नेपालको निजामती सेवा: वर्तमान अवस्था र भविष्यको स्वरूप
- २.५. राजनीति र प्रशासनको अन्तरसम्बन्ध
- २.६. नेपालको सार्वजनिक प्रशासन: सुधारका प्रयास र चुनौतीहरू
- २.७. व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्त र नवीनतम प्रवृत्तिहरू
- २.८. व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू: नेतृत्व, उत्प्रेरणा, मनोबल (Morale), निर्णय प्रक्रिया, संगठनात्मक व्यवहार (Organizational Behavior) र कार्य संस्कृति (Work Culture)
- २.९. प्रकोप/विपद् व्यवस्थापन (Disaster Management), परिवर्तन व्यवस्थापन (Management of Change), संकट व्यवस्थापन (Crisis Management), विवाद व्यवस्थापन/समाधान (Conflict Management), वार्ता तथा सम्झौता गर्ने सीपहरू (Negotiation and Agreement Skills)
- २.१०. सार्वजनिक नीति तर्जुमा कार्यान्वयन र मूल्यांकन

३. विकासका आयाम र पक्षहरू (Dimensions and Aspects of Development)

- ३.१. विकास: अवधारणा र नवीनतम उपागम (Recent Approaches)
- ३.२. विकासका आयामहरू (Dimensions of Development): दिगो विकास (Sustainable Development), हरित विकास (Green Development), जलवायु सम्मेलन (COPs: Conference of Parties) का निर्णय कार्यान्वयनको अवस्था, समावेशी विकास (Inclusive Development), सहभागितामूलक विकास (Participatory Development), गरीबी निवारण (Poverty Alleviation), लैङ्गिक सवाल (Gender Issues), जलवायु परिवर्तन (Climate Change), विश्वव्यापीकरण, आर्थिक उदारीकरण र निजीकरण (Globalization, Economic Liberalization and Privatization), उत्पादनमा आधारित सरकार र सहकारी साझेदारी
- ३.३. नेपालमा लगानीमैत्री वातावरण (Investment Friendly Environment in Nepal) र नेपालको वैदेशिक लगानी नीति
- ३.४. योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मूल्यांकन प्रक्रिया

- ३.५. आयोजना परियोजना तर्जुमा र व्यवस्थापन (Project Planning and Management)
 - ३.६. विकास सहयोग नीति (Development Co-operation Policy) र विकास साझेदार (Development Partners) संघ संस्थाहरू
 - ३.७. कर्णाली प्रदेशमा रणनीतिक महत्त्वका विकासका सम्भावनाहरू:
४. अर्थ व्यवस्था र सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन
 - ४.१. विश्व अर्थ व्यवस्थाको स्वरूप र प्रवृत्ति (Global Economy: Structure and Trends) र नेपालको अर्थतन्त्र
 - ४.२. अर्थतन्त्रसँग सम्बद्ध योजना, स्रोत/साधनहरूको परिचालन, आर्थिक वृद्धि, विकास तथा रोजगारी
 - ४.३. वित्त व्यवस्थापन सार्वजनिक आय, (सार्वजनिक खर्च र सार्वजनिक ऋण)
 - ४.४. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको आर्थिक कार्य प्रणाली
 - ४.५. राजस्वको सैद्धान्तिक अवधारणा र परिचालन
 - ४.६. बजेटको सैद्धान्तिक पक्ष तथा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकन प्रक्रिया
 - ४.७. वित्त नीति र मौद्रिक नीति (Fiscal and Monetary Policy)
 - ४.८. सार्वजनिक खरीद र यस सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था
 - ४.९. अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, अनुदान तथा राजस्व बाँडफाँड र ऋण व्यवस्थापन
 - ४.१०. नेपालको सरकारी लेखा प्रणाली र लेखा परीक्षण प्रणाली
 - ४.११. सार्वजनिक वित्तीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी
 - ४.१२. सार्वजनिक निजी साझेदारी (Public Private Partnership)
 ५. सार्वजनिक सेवा प्रवाह व्यवस्थापन र विविध
 - ५.१. सार्वजनिक सेवा प्रवाह प्रणाली, सेवाको प्रारूप निर्माण र व्यवस्थापन (Service Design and Management), सेवा प्रवाह गर्ने माध्यमहरू (Service Delivery Mechanism) र बैकल्पिक आयामहरू, विद्युतीय शासन (e-Governance)
 - ५.२. सेवा प्रवाहमा एजेन्सीकरण र अर्ध बजारीकरण
 - ५.३. नेपालको सार्वजनिक प्रशासनमा सुशासन, सदाचार, नैतिकता र व्यवसायिकता
 - ५.४. सूचनाको हक र पारदर्शिता (Transparency)
 - ५.५. सम्पत्ति शुद्धिकरण (Money Laundering) र भ्रष्टाचार नियन्त्रण
 - ५.६. जनसंख्याको बनोट र यसका विविध पक्षहरू
 - ५.७. समावेशीकरणका विविध पक्षहरू
 - ५.८. सामाजिक न्याय, सामाजिक सुरक्षा र सामाजिक संरक्षण
 - ५.९. नागरिक शिक्षा र विकास
 - ५.१०. संगठित अपराध: अवधारणागत पक्ष, कार्यक्षेत्र र कानूनी व्यवस्था
 - ५.११. ट्रेड यूनियन (Trade Union) र सामुहिक सौदावाजी (Collective Bargaining)
 - ५.१२. कर्णाली प्रदेशको सभ्यता, समाज, संस्कृति, प्रचलन, मूल्य मान्यताहरू
 - ५.१३. कर्णाली प्रदेश: विकासका सम्भावना र चुनौतीहरू
 - ५.१४. नेपालको अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध, आर्थिक कुटनीति (Economic Diplomacy) र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा नेपालको प्रतिनिधित्व (Representation) तथा भूमिका
 - ५.१५. राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्त्वका समसामयिक मामिलाहरू
 - ५.१६. सार्वजनिक सेवा व्यवस्थापनका अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास तथा प्रवृत्तिहरू
 - ५.१७. विकासमा सामुदायिक संघ, संस्थाहरूको भूमिका
 ६. प्रदेश र स्थानीय तह सम्बन्धी जानकारी
 - ६.१. प्रदेश सभाको गठन र भूमिका, सभा अन्तर्गतका समितिहरू
 - ६.२. प्रदेश र स्थानीय तहको कानूनी व्यवस्था र कानून निर्माणका प्रक्रियाहरू

- ६.३. प्रदेशका अधिकार क्षेत्रहरु र भूमिका
- ६.४. कर्णाली प्रदेश सरकारको साङ्गठनिक स्वरूप, संरचना
- ६.५. स्थानीय तहको कार्यपालिका र सभाको गठन तथा विभिन्न समितिहरु
- ६.६. स्थानीय तहका अधिकार क्षेत्रहरु र भूमिका
- ६.७. स्थानीय तहमा प्रशासन र राजनीतिबीचको अन्तरसम्बन्ध
- ६.८. प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सेवा

--The End--

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश
प्रदेश निजामती सेवाको प्रशासन सेवा, राजस्व समूह, अधिकृतस्तर नवौ तह वा सो सरहको खुला, अन्तर तह र
आन्तरिक अन्तर सेवाको लिखित प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र:- सेवा सम्बन्धी

१. नेपालको अर्थतन्त्र

- १.१. राष्ट्रिय अर्थ नीति, वित्त नीति तथा मौद्रिक नीति एवं यिनको अन्तरसम्बन्ध
- १.२. आर्थिक वृद्धि: अवधारणा, निर्धारक तत्व
- १.३. उपभोग, बचत, लगानी तथा उत्पादकत्व
- १.४. आर्थिक नीति विश्लेषण: अवधारणा, विधि तथा औजार
- १.५. समष्टिगत आर्थिक परिसूचकहरू
- १.६. नेपाल सरकारका प्रमुख नीति: वाणिज्य नीति, औद्योगिक नीति, वैदेशिक लगानी नीति, पर्यटन नीति सार्वजनिक निजी साझेदारी नीति
- १.७. अर्थतन्त्रको विकासमा वैदेशिक लगानी, सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
- १.८. नेपाली अर्थतन्त्रका चुनौती र सम्भावनाहरू
- १.९. आर्थिक समृद्धि र यसको दिगोपना
- १.१०. संघ प्रदेश र स्थानीय तह बीचका योजनाको अन्तरसम्बन्ध

२. सार्वजनिक वित्त

- २.१. सार्वजनिक वित्तको आयाम र संरचना
- २.२. तहगत सरकारको संवैधानिक आर्थिक कार्य प्रणाली
- २.३. विकास वित्त र यसका स्रोतहरू
- २.४. विकास सहायता
- २.५. नेपालको बजेट प्रणाली: बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन, खर्च व्यवस्थापन, मध्यकालीन खर्च संरचना, वित्तीय अनुशासन, वित्तीय उत्तरदायित्व र पारदर्शिता
- २.६. सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन र नेपालको अभ्यास
- २.७. नेपाल सरकारको लेखा प्रणाली, लेखापरीक्षण र बेरुजु व्यवस्थापन
- २.८. वित्तीय संघीयता: अन्तरसरकारी वित्त हन्तान्तरण, राजस्व बाँडफाँट

३. राजस्व प्रशासन

- ३.१. राजस्व नीतिका सिद्धान्तहरू
- ३.२. अन्तराष्ट्रिय व्यापार कर तथा भन्सार प्रणाली
- ३.३. आयकर, मूल्य अभिवृद्धि कर, भन्सार, अन्तःशुल्क र गैर कर
- ३.४. राजस्वको वर्गीकरण र संचालन प्रक्रिया
- ३.५. राजस्व चुहावट नियन्त्रण
- ३.६. संघ, प्रदेश तथा स्थानीयतहको राजस्व अधिकार र सो को व्यवस्थापन
- ३.७. राजस्व प्रणालीका सुधारका क्षेत्रहरू
- ३.८. संघीय संरचनामा राजस्व प्रशासन सम्बन्धी संगठनात्मक व्यवस्था र जनशक्ती व्यवस्थापन
- ३.९. कर्णाली प्रदेशको राजस्वको परिचालनको सम्भावना, चुनौतीहरू र अवसरहरू

४. मौद्रिक तथा वित्तीय नीति

- ४.१. नेपालको मौद्रिक नीति: अवधारणा, उद्देश्य, औजारहरू तथा नेपालको अभ्यास
- ४.२. वित्तीय नीति
- ४.३. मौद्रिक नीति तथा वित्तीय नीति बीचको अन्तरसम्बन्ध
- ४.४. वित्तीय पहुँच, वित्तीय साक्षरता र वित्तीय प्रणालीमा सूचना प्रविधिको प्रयोग

- ४.५. केन्द्रीय बैंक, वाणिज्य बैंक, विकास बैंक तथा वित्तीय संस्था: आवश्यकता र सान्दर्भिकता
- ४.६. गैर बैंकिङ्ग वित्तीय क्षेत्र र संस्थाहरू
- ४.७. नेपालमा विमा तथा पुँजीबजारको विद्यमान अवस्था
- ४.८. सहकारी संस्थाहरू र नियमनको संयन्त्र
- ४.९. वैदेशिक विनिमय र भुक्तानी सन्तुलन
- ४.१०. अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय संस्थाहरू: एसियाली विकास बैंक, विश्व बैंक, अन्तर्राष्ट्रिय विकास संस्था, अन्तर्राष्ट्रिय वित्तीय संस्थाहरू र अन्तर्राष्ट्रिय मुद्रा कोष
- ४.११. कर्णाली प्रदेशमा वित्तीय क्षेत्रको अवस्था: बैंक तथा वित्तीय संस्था, लघुवित्त तथा सहकारी संस्था

५. विविध

- ५.१. विश्व अर्थतन्त्र
- ५.२. वैदेशिक व्यापार तथा व्यापार सहजीकरण, व्यापारसँग सम्बन्धित अन्तर्राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय संगठनहरू
- ५.३. विश्व भन्सार संगठन र विश्व व्यापार संगठन
- ५.४. सार्वजनिक संस्थान व्यवस्थापन
- ५.५. सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण
- ५.६. राजस्व प्रशासनमा सूचना प्रविधिको उपयोग र चुनौती
- ५.७. भ्रष्टाचार निवारणका लागि कानूनी व्यवस्था र सदाचार पद्धति
- ५.८. कर्णाली प्रदेशमा गरिबी तथा बेरोजगारीको अवस्था र निवारणका उपायहरू

--The End--